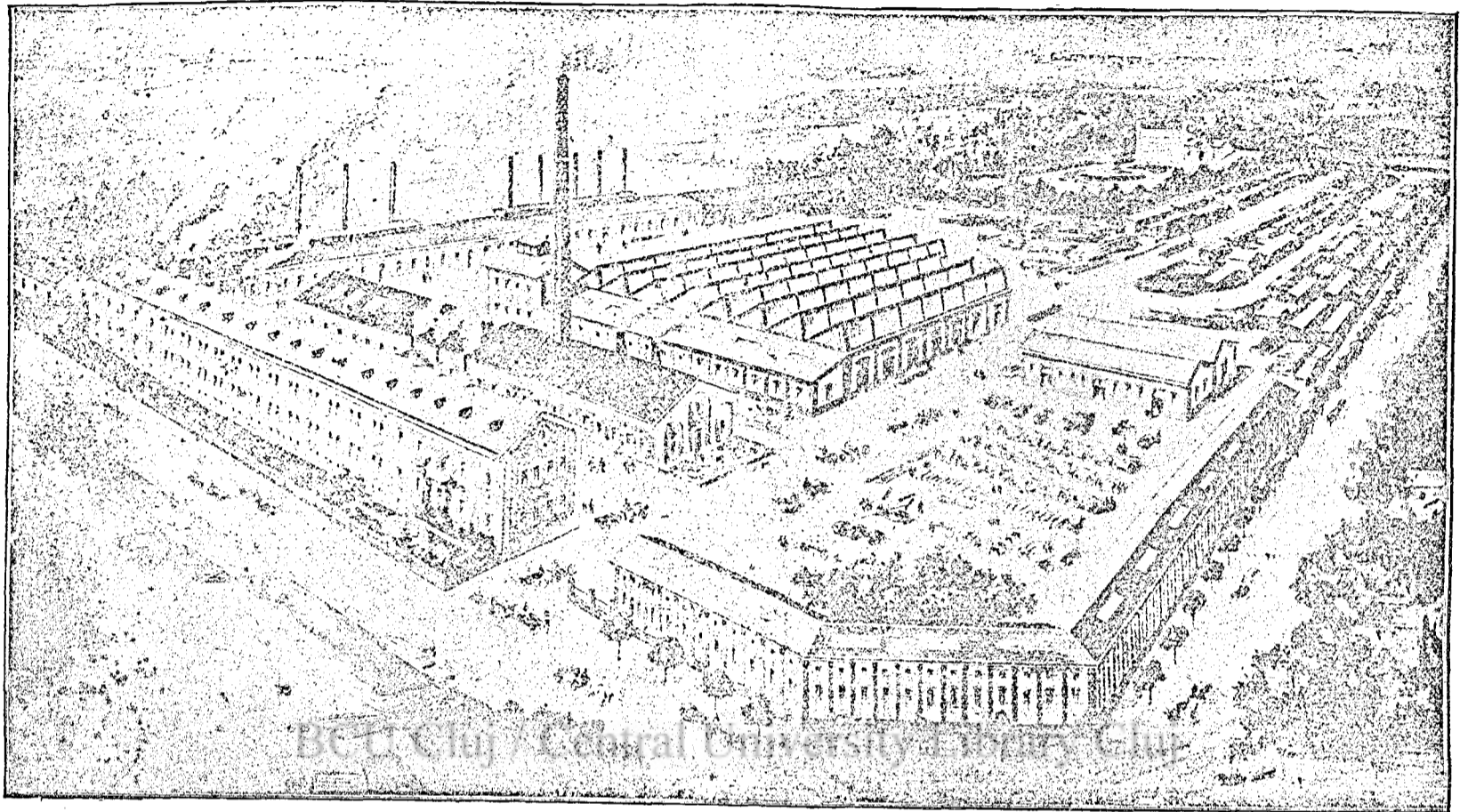

ERDÉLYI GAZDA

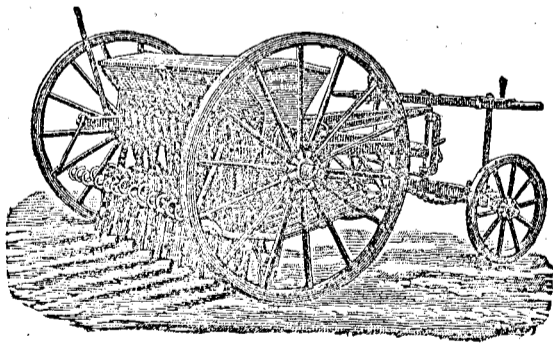

KÜHNE E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyára **MOSONBAN.** Alakult 1856.

772

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a.

Legjobb anyagból s elismert gondos kivitelben szállit:

különféle szerkezetű, egy-, két- és többvasú

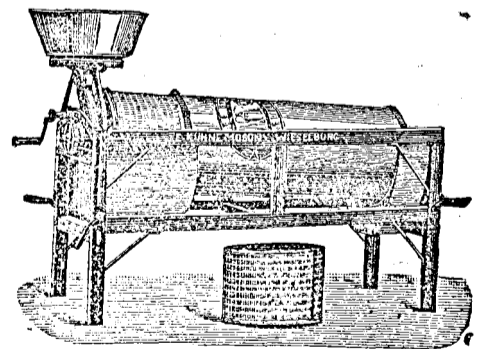
ekéket

és ezekhez szükséges pótrészeket.

Szántóföld- és rét-boronákat,

hengereket

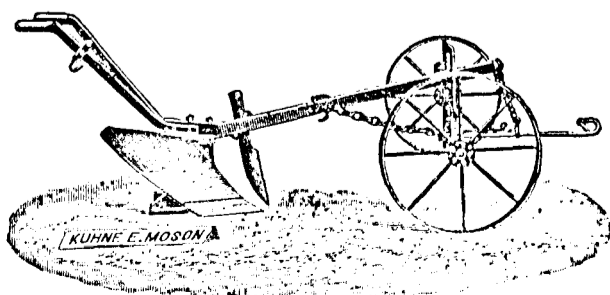
és egyéb talajművelő eszközöket többféle szerkezetben.

„Mosoni Drill” tolókeres és „Hungaria Drill” meritőkorongos, bevált sorvetőgépeket, szórvető- és műtrágyaszóró-gépeket, járgányokat, cséplőgépeket járgány- és kézi-hajtásra, gabonatisztító- és szelelőrostákat, Pernollet- és Mayer-rendszerű konkolyválasztó-gépeket különféle nagyságban, szecsavágókat, répavágókat, kukoriczamorzsolókat kézi- és erőműhajtásra, darálókat, takarmányfüllesztőket.

==== Teljes ====
takarmánykamara berendezések
 több évi tapasztalatok alapján.

Részletes árjegyzék
 kívánatra szívesen küldetik.

Osborne-féle eredeti amerikai
aratógépek,
 fűkaszálók
 és rugós-fogas boronák.

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közcélú akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „Ujság” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfi támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányú szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „Ujság” kiadóhivatalának
Kolozsvártt”

(781.)

ezimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a negyedévi előfizetéseket beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kisbirtok megmentése. <i>Éber Ernő</i>	19
Komlóértékesítési ankét	20
A téli fagy befolyása a talaj termőképességére — b —	21
Tavaszi Vetések. <i>Grandeau L.</i>	21
Kisebb szakközlemények.	
Háztartás. — A disznó-ölés. <i>Emma asszony</i>	22
Hormányintézkedések	22
Vegyes közlemények	23
Üzlet, forgalom	24
Szerkesztői üzenetek	24
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrassy-ut 23. sz.

(28.) **Vásárol:**
lóhermagot, lucernamagot
fehérheremagot, tavaszi
repcét, mustármagot, esi-
behurt, francia perjét, me-
zei komócsint, bükkönyt,
lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII. Rottenbiller-u. 33.) intézendők.

A kisbirtok megmentése.

A képviselőház pénzügyi bizottságának január 3-iki ülésén Barta Ödön képviselő olyan óriási fontosságú, mély horderejű kérdést vetett föl, mely még ebben a mi betegesen közönyös társadalmunkban, szenzációkért lelkesülő, szenzációkból élő közvéleményünkben is képes volt az érdeklődésnek szunnyadó szikráját fölszítani, a föltűnés és botrányok által abszorbeált figyelmet egy időre gazdasági életünk legsúlyosabb baja iránt fölébreszteni.

A kis- és törpebirtok jelzálogos hitelügyének kérdését vetette föl Barta a pénzügyi bizottságban. A magyar gazdasági életnek a legmélyebb talajrétegig nyúló gyökeréig hatolt le Barta akkor, mikor a magyar kis- és törpebirtok hitelügyét vette tudásának analízáló erejével szemügyre és mikor ezeknek a védelemre leginkább rászorult, mert védelem híján leginkább szűkölködő birtokoknak a fojtó eladósodás alól való fölmentésére mutatott módot, adott eszközöket az országnak. Vagy létezik-e közigazdasági életünkben fontosabb kérdés ennél? Minden termelési águnk kedvezőtlen anyagi helyzetben van és el van adósodva; minden osztály, a gazda-, a kereskedő-, az iparososztály folytonos nehéz küzdelmet folytat a hitellel; a nagy- és középbirtok is lábán álló vetésétől földjének utolsó kavicsrétegéig meg van terhelve; de ez az eladósodás sehol sem olyan elnyomó, sehol sem olyan súlyos teher, mint a kisbirtokokon és a törpebirtokokon. Mert a nagy- és középbirtok jelzálogos terhe a művelés javulására hathat, vagy az egyéni könnyelműségből fakadhat, de a kisbirtokokon egyenesen lehetetlenné teszi azt, hogy a paraszt az ő kezdetleges rossz termeléséről jobbra térhessen át, egyenesen kizárja azt, hogy földbirtokának jövődelmét emelje, nemcsak, hanem ez könnyörtelenül megfosztja a megélhetés föltételeitől: koldustarisnyát akaszt a nyakába, vándorbotot nyom a kezébe, vagy a tulajdon ellen törő ádáz gyűlöletet olt a lelkébe.

A hivatalos lap árverési rovata soha sem volt kisbirtokokkal inkább tele, mint most; a kivándorlás soha sem öltött ekkora mérvet; az „urak“ ellen való szenvedelmes gyűlölség a jobbágykor legsötétebb időszakában sem izzott annyira, mint napjainkban.

Amint mindnyájan ebben az országban, úgy Barta Ödön is elismeri Darányi miniszternek azokat a helyes és üdvös intézkedéseit és intézményeit, melyek által a kisgazdák sorsán javítani akart és javított is. Miniszterségének ideje alatt többet tett, mint elődei évtizedeken át. De ezek az üdvös intézkedések csak mérsékelhették a paraszt baját, talán elhalaszthatták a végromlás bekövetkezését, de megszüntetni a bajokat, de megakadályozni a katasztrófa elkövetkezését alig képesek, mert a magyar kisbirtokos előtt el vannak dugulva a jelzálogos hitel olcsó és jó forrásai. A magyar kisbirtokos hitele kielégítésénél a szípolozó uzsorára szorúl a hitelintézetek és magánosok részéről egyaránt, épen azért, mert mikor hitelre van szüksége, a tisztességes hitel elzárkózik előle, messze van tőle; az uzsorának vérpréselő polipkarjaiba *kénytelen* vetni magát, annak martalékává lesz.

Hozzáférhetővé tenni a kis- és középbirtoknak a lehető legolcsóbb, a fölmondhatatlan, hosszú idejű törlesztéses jelzálogos kölcsönt, amit a jelzálogbankok ma annak nem adnak, kirántani a parasztot a neki nem való váltógazdálkodásból, megmenteni az uzsora vérszopó könnyörtelenségétől: ez a Barta Ödön fényes terve, ez a modern földtehermentesítés vezető ideája, ez a magyar közigazdaságnak életérdeke. És Barta ezt a tervét részletesen kifejtette a pénzügyi bizottságban. Nemcsak föllekesített eszméje iránt, de kezünkbe adta azokat az eszközöket, melyekkel ezt az eszmét meg is valósíthatjuk. Jól értsük meg: ő nem egy tündöklő ideát vetített elénk, melyet megcsudálunk, mely után epekedünk és melyet a reménytelenség és a feledékenység homályába engedünk alá-

Segítségképp a legjobbat vetőmagvak beszerzésére ajánljuk a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét Budapest V. alkotmányutca 31

bukni; hanem egy eszmét fölruházva a megvalósíthatás minden attributumával és eszközökkel a megvalósíthatásra. Eszmét, mely tetszetős és elérhető most, de fenyegető éselérhetetlen lesz, ha föl nem kapjuk most, és eszközökkel, melyek ma még védelmi fegyverek, de melyek lommá és ócskaságokká válnak, mihelyt nem lesz már ki megvédeni.

Barta Ödön javaslata lényegében ez:

A kérdést mai hitelszervezetünk keretében nem is lehet megoldani *Itt közvetlen állami közbelépésre van szükség, egy állami intézetre, a mely országos központ vezetése alatt megyei főköket állítana fel, ezek a főkök végeznék azután megyéjük területén a kisbirtok modern földtehermentesítését.* Ez a decentralizáció az új intézmény első kelléke, mert a parasztbirtokos nem tud a fővárosba jönni kölcsönért; ha ezt kívánjuk tőle, ismét a közvetítő ügynököknek lesz áldozatává. A második kellék, hogy a paraszt parin, minden levonás nélkül kapja kölcsönét. Ugyanezért nem előleges, hanem utólagos annuitásokat kellene kiszabni, még pedig nem fél-, hanem egész évi annuitásokat, a melyek aratás után járnak le, mert a birtokosnak csak akkor van pénze. Az illetékeket pedig a konverziók után teljesen és rövid uton el kell engedni, hogy a kölcsönt minden levonás nélkül lehessen kiszolgáltatni. A kölcsönügylet teljes lebonyolítását az intézetnek saját közegei által kell végeztetnie: ez szerezzze be a szükséges irományokat, becsültesse meg az ingatlanokat határonként, kebeleztesse be a kölcsönt, fizesse és törölje ki az előző terheket stb. Az annuitást az intézet közadók módjára és a közadókkal egyszerre hajtana be, úgy, hogy a paraszt azt a negyedik adórészlettel együtt az előjárásnál fizetné.

Az intézet a szükséges pénzt záloglevelek útján szerezne be, a melyek direkt állami garanciát élveznének s így föltétlen forgalomképességgel bírnának. Ha ezeket 4% kamatozás alapján számítjuk, árfolyamuk ma körülbelül 92% lehetne, úgy, hogy a pénz 4 35%-ba kerülne. A birtokos fizetne 5 1/4% kamatot, a különbözet teljesen fedezné a kezelési költséget, az árfolyamkülönbség törlesztési kvótáját és még maradna 1/2% egy veszteség-tartalék-alap dotálására. A kölcsönöket pedig 60 év törlesztésre 5 1/2% annuitásra lehetne adni, a mely egész évi, decursiv kamatozás mellett épen 5 1/4% kamatnak felel meg. Ennyit a paraszt megbir, ma alig fizet *kamatban* kevesebbet, mint kétszeresét annak, a mit ily alapon *annuitás* alakjában fizetne.

A kölcsönöket az érték háromnegyede

erejéig kellene adni — de csak akkor ily mértékig, ha a mai megterhelés ennyire megyen. Tekintetbe kellene venni a belsőség, szőlőültetés stb. értékét is, a mit ma a záloglevél-intézetek figyelmen kívül hagynak. A kölcsön maximális összege 4000 korona volna, a lekötendő birtok maximuma pedig körülbelül 25 hold. Ha a hitelezés mértékét így körülhatároljuk, lehet vagy 300—400 millió korona kölcsöntehcr, a melynek konverziójáról szó lenne, oly összeg, a melyet több évre szétosztva és záloglevelek alakjában mobilizálva az állam könnyű szerrel folyósíthatna. *Az államra effektív teher alig hárulna több, mint a szervezés költségei:* ennyi áldozat mellett pedig lábra állítaná a kisbirtokos osztályt, erőhöz juttatná az adózó polgárok egy nagy tömegét, emelné az adóalapot és olyan szociális feladatot teljesítene, a melynek teljesítésére a tizenkettedik óra már ütött.

Igaz, az államnak, egyenesen az államnak föladata a kis- és törpebirtokost a végromlástól megmentenie. Magunk is mindig az állami segélyakciók kiterjesztése ellen emeltünk szót. Nincs az állami beavatkozásnak jogosultsága mindaddig, míg a társadalom maga meg nem tett mindent alkotó elemeinek megmentésére; de mikor a társadalmi tevékenység hatástalan és erőtlén, mikor olyan osztályról van szó, mint a kisbirtokos osztály, mely a társadalmi intézmények segítségét föl nem tudja használni, akkor az államnak hatalmi eszközeinek egész tömegével, erkölcsi erejének egész súlyával kell ennek mentésére jönnie, sietnie. Egy ehez hasonló állami beavatkozásra példa az 1899. március 24-i *dán* törvény, mely a kívándorlás ellensúlyozására, a kisbirtokosság megerősítését és fejlesztését tűzte ki céljául.

A kisbirtokosok hitelgényeinek kielégítésére sem elégséges, sem alkalmas hitelszervezetünk nincs. A kisbirtokosok földhitelintézete nem volt képes a kisbirtokosok szükséges hitelt adni, az országos központi hitelszövetkezet fönnállása óta 40 millió korona kölcsönt nyújtott, de ebből 23 millió K. váltó-, 10 millió korona rövid lejáratú és csak 1.7 millió korona a hosszabb lejáratú jelzálogkölcsön összege. A legvérmesebb számítás szerint is az összes kisbirtokosok 20%-a már csak állami támogatással menthető meg elnyomóan nehéz terheitől. Ez a 20% 420 ezer kisgazdaság 2 1/2 millió holdnyi területtel és éppen ennyi birtokosnak az uzsoratehertől való megmentésére lenne elég a Barta által számításba vett 350—400 millió korona. Akármilyen magánvállalkozásra biznók — ha ugyan akadna olyan magánvállalkozás,

mely kiskölcsönöket adni hajlandó lenne — ezt a mentési akciót, az magánnyerészkedésnek lenne alapja, az nagy haszonnal járna a vállalkozókra, talán valamelyes haszonnal a megmentendő birtokosokra is, de az távol állna attól a mélyreható akciótól, mely már egyedül képes csak föntartani egy veszendő osztályt, az önmaguk erejéből önmagukon segitén nem képes kisbirtokosokat. Az állam olcsóbban juthat pénzhez, mint a magánvállalkozás, az állam nyerészkedés nélkül, még áldozattal is adhatna legrászorultabb osztályának kölcsönöket és mikor tisztában vagyunk azzal, hogy az állam és csakis az állam képes megmenteni a kisbirtokosok százezreit, akkor — veszedelem a kése-delem.

És ha az államalapnak legalsó rétege a kisbirtok, annak megmentése az államéletnek, de az államháztartásnak is életbevágó érdeke, mennyivel nagyobb érdeke lehet az, hogy a kisbirtokosságnak államvédő, államföntartó ágait megvédje. A Királyhágóntúli országrészben a pusztuló székelységnek megmentése, ehben a hazában való visszatartása, a fölvidéken egy nyomorgó népnek a gyilkoló uzsora elernyesztő öleléséből való kiszabadítása ez már nem egy osztálynak kívánalma, ez az országnak, a nemzetállamnak kiugró, el nem halasztható érdeke.

Eber Ernő.

Komlóértékesítési ankét.

Múlt hó 28-án tartott igazgató-választmányi ülésén az E. G. E. a következő indítványt tette magáévá és emelte határozattá:

Mélyen tisztelt Igazgató-Választmány!
Méltóságos Elnök Ur!

Jól tudván, hogy a vezetésök alatti Erdélyi Gazdasági Egylet a magyar komlótermesztés s értékesítés ügyét mindenkor nagy figyelmére méltatta, vagyunk bátrak, hogy alábbi előterjesztésünkben becses támogatásukat kérjük.

Bár idei komlóértékesítésünk elég simán folyt le, s eladatlan komló nagyon kevés maradt az erdélyi raktárakban, mégis az értékesítés eredményét csak közepesnek jelezhetjük, mert dacára annak, hogy egész Németország s különösen a déli német komlóvidékeken alig volt termés, a világpiacra tehát nemcsak az osztrák, de más országbeli, s így a magyar termésre is nagy szükség volt, október havában a mi komlónk egymásután adódott el, a vevők összebeszélése folytán átlagban 120—140 koronán, mely árat a világpiaci konjunkturákhoz képest csak közepesnek nevezhetjük.

Az a véleményünk, hogy ezen beteges jelenségtől sohse fogunk megszabadulni, amíg piacunkat tisztán külföldi vevők dominálják, s a míg a hazai sörgyárak is szorgalmasabb s állandóbb vevőkké be nem állanak, vagyis míg egészséges konkurrencia be nem következik. Nekünk tehát hazai sörgyárosainkkal

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

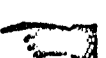
Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

meg kell értetnünk magunkat. Szükségünk van erre a messzebb jövő szempontjából is. Az E. G. E. bizonyosan tudja, hogy a német hirodalmi vámtervezetben a komló vámja 40 márká volt, de az idej osztrák komló beözönlése után úgy megdöbbenek a német agráriusok, hogy a szövetség tanács 60 márkára emelte a komlót. Hát 100 kgrm-ként 72 koronás vámtételt csak a legfinomabb saazi komló bírja meg, de az erdélyi komló nem. A rengeteg cseh komlónak nem lévén a jövőben közeli német piaca, a közös vámterületre fog ocsón ömleni s a kevésbbé híres komlótermelő vidékek termelését el fogja nyomni! Ez a jövő áll a magyar komlótermelés előtt is — ha hazai sörgyáraink eddigi tétlenségükben megmaradnak.

Ha a magyar sörgyárak rendszeresen beállanak a mi komlónk vevőjének, akkor komlóskertészetünk abbahagyása nehezebben következne be. Az eddigi felfogás az volt, hogy a mi komlónkat hazai sörgyárosaink azért nem vették meg, mert igényeiknek nem felel meg! Ma már tudjuk, hogy nemcsak a helyenkénti hibás termés miatt idegenkedtek a mi komlónktól, de a nagyobb gátak fogyasztási, adózási s pénzügyi okokban találhatók fel. A komlótermesztés és értékesítés bajairól már több ízben tartattak értekezletek s sok eszme vitattatott meg: de a *sörgyárosok alig, vagy éppen nem vettek részt ezeken a tárgyalásokon, mert vagy nem hívták meg, vagy tudomásuk sem volt az értekezletről.*

Miután nemcsak a komlótermesztésnek, de a sörgyárosoknak is erős bajaik vannak. tisztelettel javasoljuk, rendezzen az E. G. E. jövő év elején, de még e télen egy olyan komlótermelési értekezletet, a melyre a kormányzati, termelési s kereskedelmi tényezőkön kívül a sörgyárosok is egyenként is meghivatnának. S pedig különösen az erdélyi, majd a tiszántúli sörgyárak, a kőbányai sörösök egylete s a vidéki sörgyárosok egylete. Az értekezlet megvitatandó tárgyai lennének:

1. Mondjanak nyílt véleményt a sörösök, miért nem vesznek bővebben magyar komlót? Sorolják el annak hibáit a termeléstől a zsákolásig, s milyen eljárást kívánnak, milyen fajtaikat tartanak jónak? Mondjanak véleményt a mesterségesen szárított komlóról.

3. Ha a sörgyárosoknak a hazai komló-kereskedelmet illetőleg lenne feltételük: sorolják el, készfűzetéssel, előleggel vagy váltóval vesznek-e szivesebben? Az árúnak azonnali átvételét szeretik-e jobban avagy a határidőben való szállítást kötnék ki. A segésvári nyílt piacot tartják-e célszerűbbnek, vagy az eddigi házaló kereskedelmet? Kivánatos-e, hogy a segésvári vásár kötelező értékesítő szövetkezetté álljon össze, avagy egy-pénztintézet álljon mögéje?

3. Hogy a sörfogyasztó magyar közönség a magyar komlóval megbarátkozzék, célszerűnek tartja-e az értekezlet, hogy magyar komlóval sörfőzési kísérletek végeztessenek s milyen módon?

4. Ajánlhatja-e az értekezlet a pénzügyi kormányzatnak a sörfogyasztási adópótléknak híré szerint tervbe vett revíziója alkalmával, hogy csak azon sörgyáraknak adassék adókedvezmény, a melyek magyar komlót használnak?

5. Mikép lenne megerősítendő a segésvári őszi komlótásár? tartassanak-e ott komlódíjazások is, s megkérendő-e a M. A. V. igazgatója, hogy a termeléstől Segesvárra, s Segesvárról a magyar sörgyárakba irányított komló kis költségen szállíttassék, a külföldről özőnlő komló pedig szeptember, október s november hónapokban magasított vasúti tarifákkal hátráltassék? s végül

6. Milyen garantiákat nyújt a magyar sörgyáros, hogy a magyar komlónak itthon is rendes s tisztességes áru kolote legyen?

Még talán meglehetne beszélni a pálinka kiszorítására alkalmas olcsó munkássör gyártásának módozatait: de mivel oly pontok

ezek, a melyek a hazai komlótermesztés s sörfőző ipar javára lennének, s a mely pontok meglátogatását az E. G. E. bölcs vezetőségének kegyes jóindulatába ajánljuk. 1901. december 28. Maradunk hazafiúi tisztelettel: *Béldi Tivadar s. k., Betegh Sándor s. k., Csérrer Lajos s. k., Báró Kemény Béla s. k., Somogyi Albert s. k., Csiktaploczai László s. k.*

A téli fagy befolyása a talaj termőképességére.

A tapasztalat azt igazolta, hogy a finom szemű, a szemcsés képződésűhöz hajló talaj termőerejére jó hatással van, ha barázdában éri a téli fagy.

De csaknem szabálynak tekinthető a fent említett összetételű és tavasszal szántás alá kerülő földek telelésére ez az eljárás.

Ha hangozzák is gyakorlati gazdák, hogy csak jól átfagyott talaj ad gazdag termést, mégis e körökben is eltérők a vélemények a fagy mikénti hatását, következményeit illetőleg.

Kísérleteket tettek Németországban eldöntendő, milyen hatással van a fagy a szántó föld termőképességére általában, másrészt mindazon tulajdonságaira, melyek tekintetbe veendők.

A kísérletezés nagyon finom szemű, humuszos diluviális talajon történt, (mintegy 4% humusz 2% mész) mely előző években egyenletesen kezeltetett és trágyázott.

Három parcellán, melyeknek mindegyike 10 □-öl kiterjedésű volt, oly módon történt a kísérlet, hogy kettőn a föld már őszzel ugaroltatott, míg a harmadik érintetlen maradt.

A megművelt földterület egész télen át nyers barázdákban maradt. Tavasszal az egyik ugarolt és a megművelten barázda felásatott, míg a másik őszzel fölshántott parcella csak most boronáltatott és egyengetve lett. Trágyázás nem történt. Az így megejtett kísérletekből könnyen kitűnt a fagynak hatása, a mint az a földet különféle állapotban érte, valamint annak a jó eredménye, hogy az őszzel lazított talaj újra megforgattatott.

A kísérlet hatása megegyező volt az összes féleségeknél, épp azért elégségesnek látszik, ha ezúttal az elért eredményeket úgy közöljük, a mint azok burgonya és takarmány-répánál mutatkoztak:

Növény	Ültetési mód	A föld megművelése	Termés kg.	A levél (ilgyökér, illetve gumó) sváma.
Takarmány-répa	Sortávolság 50—50 cm.	Őszszel és tavasszal	50,150	19,420
		Csak őszzel	46,000	16,150
		Csak tavasszal	29,740	13,320
Burgonya	Sortávolság 50—50 cm.	Őszszel és tavasszal	22,930	(536)
		Csak őszzel	21,590	(507)
		Csak tavasszal	18,250	(506)

Ezek a számok minden kétséget kizárnak az iránt, hogy a télen által nyers barázdákban fekvő szántó föld termőképessége fokozódik az olyan földével szemben, a mely őszzel érintetlenül marad. A tavasszali, másodszori megművelése annak a földnek, a mely télen barázdában jól átfagyott, ugyan szintén terméstöbbletet idézett elő a csak őszzel megművelten szemben, de az eredmény itt lényegtelen. Ez a körülmény azonban éppen nem ellene, hanem határozottan mellette szól az őszi megmunkálás rendkívüli előnyösségének.

A kísérlet eredményeiben megnyilvánult jelenség okai azokra az elváltozásokra vezethetők vissza, melyeken a föld alkata és vegyi tulajdonságai a fagy következtében általmentek.

A gyakori megfagyás, — fölengedés szemcsés talajban alakzatváltozást idéz elő: kisebb szakadékokat, emelkedéseket. A víz ugyanis mikor megfagy, több helyet kíván és így a földrészececskéket széttolja; mikor meg a fagy enged, ezek megváltozott alakjuknál fogva nem tudják előbbi helyüket elfoglalni. Ezenkívül feszültségek is állanak be, mik a föld hasadását idézik elő. Minél nagyobb ellenállást fejt ki a földtömeg azzal a hatással, erővel szemben, mely a szétszakadást okozza, annál kisebb a fagy ható ereje a föld alkatrészeire és fordítva.

Éppen ezért a szilárd, tömött összetételű föld a megfagyás, majd fölengedés révén jóval kisebb alkati átváltozást szenved, mint a lazább. Fentiekből az a gyakorlati következtetés vonható le, hogy az a föld, amely a fagy jótékony hatását, mint talajjavítást kívánja, őszzel mélyen szántassék föl és ily állapotban maradjon tavaszig.

Az év más szakáiban eszközlendő földmunkák idejét befolyásolja a talaj nedvességi állapota. Az ugarolásnál ez tekintetbe nem jön. Az ugarolás épp úgy történhet nedves talajban is, mert a talajvíz fölöslege a fagyással járó hatások alatt amúgyse lényeges.

Fennebb már említettük, hogy a talaj porhanyóvá, morzsássá változásánál a fagy ható ereje működik közre. Nagy fontossága van azonban ezen előnyös hatás előidézésénél a víz mennyiségének, mert hisz a víz alakváltozásai idézik elő a fagyásnál és olvadásnál a föld mechanikai változásait. És tényleg megfigyelések is igazolták, hogy a szemcsés talajnál a fagy okozta porhanyítás annál intenzivebb, mennél nagyobb volt a talaj viztartalma, vagy minél több vízhez jutott télen által a talaj. A fagyás, fölengedés a tél folyamán ha gyakran váltakozik, előnyös, mert a földrészececskéknél mintegy szétrombolását egyenletesen idézi elő. Ha még azt is tekintjük, hogy ugyancsak befolyását érezteti az is, hogy hótakaró egyáltalán, vagy állandóan volt-e télen át, úgy határozottan állíthatjuk, hogy a téli fagyoknak a szántóföldre való alakzati átváltoztató ereje, hatása nagyon különböző és szoros összefüggésben van a téli időjárással. Hatása közvetlenebb, erősebb lesz, ha hótakaró nem volt, a csapadék gyakori és a fagyos meg enyhe időjárás gyakran váltakozik.

(Folytatjuk.)

—b—

Tavaszi vetések.

— A zab élettani föltételei. —

A zab eredeti hazáját pontosan nem ismerjük. Turkestanban még ma is van egy vadon növény zabfajta (avena fatra), melyet most Észak-Európában is kezdenek már mivelni. Az az egy bizonyos, hogy már a görögök és rómaiak is ősmerték ezt a gabonafajt, melyet körülbelül akkor vezettek be Olaszországba, mikor a rómaiak Európa éjszaki részét özőnlötték el. Plinius említi, hogy a zabot az ő idejében (Krisztus előtt az első században) már művelték Görögországban. A kelták, a norvingok már ismerték a zabot. A XIV. században Norvégiában a zabból már egy sörhöz hasonló italt készítettek. A zab jobb szereti a hidegebb időjárású zónákat, de délibb régiókban is jó terméseket adhat, ha jó talajba vetik és kellő nedvessége van.

A zab vegetációjának ideje 80—150 napig tart és gyorsfejlődésűeknek lehet azokat a fajtaikat nevezni, melyek 120 nap alatt beérnek.

Vegyük sorba azokat a különféle föltételeket, melyek a zabnak jövedelmező miveltését befolyásolják. És kezdjük az élettani föltételekkel.

Tudjuk, hogy a nehéz magvakat, vagyis azokat a magvakat, — melyekben a tápláló anyag bőségesen van fölhalmozva, hogy a fiatal növény mielőtt a földből veheti táplálékát, ebből táplálkozzék — kell általánosságban a vetésnél fölhasználni. De ez különösen szemelőtt tartandó a zab vetésénél, mert ennek egy bugájában is korrekt alakú, de súlyban nagyon eltérő magvakat találunk, melyek elvetve azután nagyon eltérően fejlődő növényeket is fognak létrehozni. A gyöngébb növények a hideg és száraz tavaszokban, soványabb földeken fejlődésükben megakadnak s a vetés ez által ritkul, sokszor felényire is kiritkul. Ha erős fejlődésű, az időjárás viszontagságait elbíró növényzetet akarunk elérni, a legnehezebb magot kell elvetni s ezt a gondos trüörözéssel szerezhethetjük meg.

A zabnak csirázóképessége Werner sze-

rint 45 től 74%-ig váltakozik és a vetőmag jó előkészítésével a 100%-ot is elérheti. A zab csirázóképességét éveken át megtartja, de legjobb az utolsó aratás után származó magot vetni.

A zabnak a csirázáshoz 60—70% vízre van szüksége, mely mennyiséget közepesen nedves talajban 12—24 óra alatt felvesz. Ha van elég levegő és hő, a csirázás 16—18 fok mellett egy-két nap alatt elkezdődik és öt-hat napon belül a szemnek több mint fele csirába megy. A hőfoknak azok a szélsőségei, melyeken belül a csirázás végbemehet, a legalacsonyabb 4—5 fok és a legmagasabb 30 fok.

A vetőmagot a talaj természete szerint különböző mélységben kell elvetni; erős talajokban 2 centiméternyire, közepes alkatú és üde talajokban 3 cm.-nyire, száraz talajokban 5, nagyon könnyű talajokba 7 cm.-nyire kell a földbe temetni.

A csirázás kezdetén először a három első radicella tűnik elő, azután az első levél. A csirázás és a növényke kibúvása a talaj hőfokától függ, amint azt a tapasztalat és tudományos kutatások (Werneréi) megállapították. E szerint a csirázás bekövetkezett:

Ha a hőfok 4-38° volt = a 7-ik napon

" 10-25° " = a 3³/₄-ik "

" 15-75° " = a 2³/₄-ik "

" 19° " = a 2-ik "

A szárnak átlagos növekedése a fönti négy hőfokon 1.22 milliméter, 2.75 mm., 5.11 mm. és 6.54 mm volt.

A zab magja és a száracskák kifejlődése több meleget és időt igényel, mint a többi gabonafaj, különösen többet, mint az árpa. Ezért Werner, Sprengel és Schwerz véleményével szemben azt tanácsolja, hogy a zabot előbb vessük, mint az árpát, mert a zab a tavaszi hidegek iránt érzékenyebb, mint az árpa. Általánosságban az első levél 12—15 nap alatt buvik ki a földből, ha 10—15° a meleg és a növényke csakhamar kibontja gyökérzetét és szárát. A zabnövény kerülete és a talajba való nyulása sokkal nagyobb, mint más gaboná fajoké. Werner H. számos kísérlete alapján megállapította, hogy az egyes zabfajták nagyon különböznek egymástól, a megéréshez szükségelt meleget és a termelt szemek súlyát illetőleg. Például száz szárnál volt:

	Az összsúly.	A magsúly	A magok.
	g r a m m	m	százalék
Varietas Patula	785.0	400.0	51
Varietas Orientalis (magyar fekete zab)	1.013.0	486.0	48
Varietas Nuda (csupasz zab)	652.5	222	33.6

A csupasz zab adta a legkevesebb szalmát is, szemet is.

Nagy különbség van a korai és kései zabok közt is. Mennél korábbi a zab, annál kisebb a termés, különösen pedig a szalma-termésnek súlya. Ime egy kísérlet után származó példa: 100 bugánál volt

	Kései zabnál (a vegetáció ideje 120 nap)	Korai zabnál
a teljes termés	770 gr.	700 gr.
a magtermés	300 gr.	365 gr.
vagyis	39%	52%

E szerint a kései zab nagyobb össztermést ad, mint a korai, de a szalmasúlyhoz viszonyítva a magsúly a korainál nagyobb. A kései zabfajták erősebbek, mint a koraiak, kevésbé dőlnek meg, erős és nedves talajokban jobban ellenállnak az időjárás viszontagságainak, mint a koraiak.

A zab termése nagyon váltakozó. Hektáronként 3 métermázsától egész 50 mm.-ig hoz. Werner különös nagy termésekről, 60, még 70 mmázsás termésekről is tesz említést. Közepes termés a talajból kivon:

	Nitrogén	Szén-savat	Kálium	Vasat	Mész	Magnézium	Foszfor-savat	Kén-savat	Szilíciumot
	g	g	g	g	g	g	g	g	g
a magban	21.1	29	4.6	1.1	1.1	2.0	6.1	0.4	13.5
a szalmában	10	110	24.3	5.8	9.0	4.5	9.0	3.8	53.0
összesen	31.3	139	28.9	6.9	10.1	6.5	15.1	4.2	66.5

A zabnak alkalmas talaj, vetőmag és ápolási feltételek tárgyalása után áttérünk majd a jó termést biztosító trágyázás tárgyalására.

Grandeau L.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

A disznó ölés.

Nagy háztartásban nem soká tart egy disznó, azért ajánlatos mindjárt kettőnek hizlalása. De kisebb háztartásban jobb egy disznót ölni, mert itt nehezebben fogynak a sokáig el nem tartható dolgok, mint kocsonya, véres és májas hurka és a friss hús.

Csakis hideg napon jó disznót öletni, hús, zsír és kolbászok jobban megkeményednek és tovább tarthatók. Körülbelül három napig tart, míg a disznóölés teljesen befejeződik. Az első napon megölik a disznót, megvizsgálják a húsát, a beleit megtisztítják, a szükséges szerszámok, fűszer, éles kés, spárga, kockába vágott zsemlye, főtt rizs elkészítve és ha a disznó teljesen kihűlt, szétdarabolják. A második napon hurkát kell tölteni, zsírt olvasztani és ha van idő, kocsonyát főzni. A harmadik napon még egyszer megnézzük a kész dolgokat, azután az állandó helyére elrakjuk, a szükséges eszközöket megtisztítjuk és elteszszük.

A disznó ölése. A disznó megölése előtti napon már csak tejet kap, hogy a belek könnyebben tisztíthatók legyenek. Ha a disznót leszurják, úgy egy lapos edényt kell készletben tartani a vér felfogásához és egy nagyobb edényt annak megkeveréséhez, hogy az meg ne sűrűsödjék. Egy kevés só és ecet szintén megóvják ettől.

Ha a disznó már meg van forrázva és tisztítva, úgy hátsó lábainál fogva fél akasztják. Ezután fel lesz a disznó hasa a közepén hosszában metszve, a toroknak azt a részét, a melyen át rajta a szurást ejtették a nyelvvel együtt kivágva és a belei, a gyomor, a tüdő, a máj és sziv kivéve és edénybe téve, a belek és gyomor tisztításra, a többi pedig kiöblítésre. A háj, mely a hasüreghen a vese mindkét oldalán van, ki lesz véve, össze csavarva és hideg helyre eltéve. Azután még alaposan ki kell a has üregét mosni és ha este még szét nem lesz darabolva, úgy éjjelen át kint kell hagyni, hogy jól kifagyjon.

A belek tisztítása. A belekről lehetőleg addig kell a zsírt leszedni, míg meleg és ügyelni kell, hogy a beleket el ne szakítsuk, vagy el ne vágjuk. Ha valahol megroncsolódik a bél, úgy le kell kötni, nehogy a bél tartalma még a külsejéhez érjen. A gyomort is ilyen módon kell a béltől eltávolítani. Ha a belekről le van a zsír tisztítva, úgy nyomással kell kiüríteni és két-háromszor langyos vizet kell át önteni. Ezután edénybe kell rakni, langyos sósvizet ráönteni és jól ledörzsölni. Ha ez megtörtént, úgy egy lapos fára kell huzni és így mosni, folytonosan friss, tiszta sós vízzel. Ha már tiszta, úgy hideg vízben marad, a melybe egy kevés salicylport kell keverni. Melegvizet összehuzza a beleket, azért azt sem szabad használni. A vastagabb, érdes belet a májas és véres hurka töltéséhez, a vékony és sima beleket, az árpa kásás, rizses és nyers sütni való kolbászokhoz és a vastag sima kolbászok a hideg, nyers felvágottakhoz kell használni. Marha vagy birka-beleket is el lehet használni.

Mielőtt a hurkatöltelék beleteszszük, még egyszer langyos vízben átöblítjük, megszáritjuk és oly hosszúra vágjuk, a milyenre akarjuk, rendszeren 40 centiméterre és a végét spárgával vagy rövid fűszálal zárjuk el.

A füstölt husokat lehetőleg hűvös helyen kell tartani és hogy sem légy, sem egyéb rovar rá ne mehessen, zsákokba dugni. Egy orvos azt ajánlotta, hogy a sonkákat vattába takarva tegyék el. Előnyös a sonkákat számozni és mindig a legrégebbit elhasználni. A felvágott sonkának vágott részét megóvhatjuk, ha olajos papírral vagy vékony zsírréteggel takarjuk. Ha a kolbász penészedni kezd, úgy miután jól ledörzsöltük, zsírral, de még jobb vastag sóddal kenjük be. A felvágott kolbász vágott részét a saját

bőrrel fedjük be. A füstölt holmik felvágásához éles, keskeny kés kell és mivel gyorsan romlanak, csakis annyit vágjunk, a mennyi szükséges, inkább tartjuk a húst és kolbászt kéznél. A főtt kolbászok töltésére szánt húst forró vízbe tesszük, nem sózzuk meg, de lehabozzuk. Ha a bőrt már át lehet ujjunkkal szakítani, úgy a hús elérte a szükséges puhaságot. Ekkor edényekbe kell rakni, bőrtől és csontjaitól megtisztítani. A hús ezután a készítendő különböző fajtájú kolbászok szerint fel lesz osztva. A hús levéről le lesz szedve a zsír. Egy része az edényben marad a kolbász kifőzésére, a másik edényekben el lesz téve, vagy a zsemlye kockák forrázására lesz elhasználva. A huslézsirnak egy részében, pároljuk a májas hurkához szükséges hagymát. A beleket még egyszer megmoszuk meleg, de nem forró vízben, mielőtt szét vágjuk. Öblítjük és szárítjuk. A különböző hurkatöltelékek már egészen készen állanak és egymásután töltenek be. Olyan kolbászt vagy hurkát, melyet még főzni kell, nem szabad nagyon megtömni, mert főzés által a vér és máj megdagad, a belek pedig összehúzódnak. A hurka főzésénél nagyon elővigyázatosnak kell lenni, tulságos erős forrás által a hurka megreped, már mikor betesszük a forró lébe, akkor is ügyelni kell. Ha a hurka már benne van, akkor a főzés lassu legyen, miközben gyakran kell megforgatni és hideg vizet utána tölteni. Ha a hurkába beszurva, abból tiszta zsír csepeg és kevésbé sűrű, úgy már jó; kiszedhetjük és szalmára tehetjük. Hogy a különböző fajtákat össze ne keverjük, minden fajtát külön főzzünk és megkülönböztető jelt teszünk, vagy a kötőfonalat vesszük duplán, vagy a fadarabkát lehasítjuk. A hurkalé soká eláll, különösen ha vékony zsírréteget teszünk rá.

Emma asszony.

*

+ **Az almasajt készítése** módja az, hogy a rothadó részeket kivágjuk s azután 4 cikkbe hasítva, egy főző edénybe rakjuk, de sem a héját, sem a magvát nem távolítjuk el, mert a héja húsával együtt adja a kocsonya részét, a melytől kocsonyaszerűen megkeményszik, a magvai adják hozzá a festőanyagot, a mitől szép barnássárgává válik; (egy kis ártatlan alkalmos hozzáadásával rózsaszínre vagy pirosra meglehet festeni), ha már az edény tele van elkészített almával, vizet töltünk hozzá s az edényt befedve addig főzzük, míg az alma jól megpuhul, s ha megpuhult, az edényből szitára töltjük, hogy a mi kis vízzel rész még van rajta, mind leszűrődjék, s ha kellőképpen leszűrődött, az egészet a szitán áttörjük s az így kapott anyagot megmérve, annyi porcukrot adunk hozzá, mint a milyen súlyú volt az almapép, s ezt összekeverve újból a tűzhöz tesszük s addig főzzük, a míg az kocsonyaszerűen megkeményszik (a mit úgy lehet megpróbálni, hogy elég kemény-e, hogy egy keveset tányérba teszünk és egy pár percig hűlni hagyjuk (mint a birsalma-sajtot), azután megnevesített tálcára vagy tiszta lapitóra tesszük s úgy hagyjuk, a míg annyira megszár, hogy kockákba vagy kis formákba kivágjuk s kész az úgynevezett almasajt. És azután tiszta, jó levegőjű helyen éveken keresztül is eltartható s igen kellemesen tápláló csemege, mit ha a háznál elfogyasztani igen sok lenne, igen jól lehet értékesíteni csemegeüzleteinkben s aránylag sokkal jobban jutalmaz, mint a mennyibe a különösen romlásnak indult alma és a hozzá adott cukor került. Sajtot kevesebb cukorral is lehet előállítani, mint a mennyi az almaanyag súlya, csak hogy az természetesen nem olyan finom, és nem olyan értékes. („Kertész-Gazda”).

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A kereskedelemügyi magy. kir. minister 82.903/VI. szám alatt a következő vasúti szállítási kedvezményeket adja a gazdasági egyesületek útján a gazdaközönségnek tudtára:

„Indokoltak találván, hogy a gazdák részére rendelt alant megnevezett erőtakarmanycikkeknek vasúton való szállítása a jövő évben is viteldijkedvezmény engedélyezésével megkönnyíttessék, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának adott útatisítás útján egyben intézkedtem, hogy a múlt évi december hó 20-án 85.731. szám alatt kelt leiratomban értelmében a magyar kir. államvasutak bármely állomásáról magyarországi állomásokra teljes kocsirakományokban gazdák részére, illetve mezőgazdasági célokra szállítandó, a rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő s a környékbeli fogyasztásra rendelt következő erőtakarmanycikkek és pedig: *korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkoly* után kocsis fuvarlevelenkint legalább 10.000 kgr. föladata, illetve ezért a súlyért való díjfizetés mellett a magyar királyi államvasutak összes vonalain engedélyezett s a folyó évre szóló díjkedvezményi jegyzékében I/A szakasz 217. folyószám alatt folyó évi december hó végéig terjedő hatálylyal érvényesített viteldijkedvezmény, vagyis a helyi díjszabásterü 1-ső külön díjszabásnak 15 (tizenöt) százalékkal rövidített díjtételei — hasonló föltételek és módok, valamint ugyanazon igazolási eljárás mellett a jövő évben is, és pedig 1902. évi január hó 1-étől visszavonásig, de legkésőbb ugyanennek az évnek december hó végéig rovatolási útján alkalmaztassék.

Az ország határszélén fekvő összes átmeneti állomásokra, valamint a Budapestre helyben és Kőbányára helyben rendelt küldemények ebből a kedvezményből — úgy mint eddig — ki vannak zárva.

A magyar mezőgazdák szövetségének a földmívelésügyi m. kir. miniszter úr által is pártolt kérelmére megengedtem továbbá, hogy a magyar kir. államvasutak bármely állomásáról magyarországi állomásokra tetszőleges mennyiségben gazdák részére tukarmányozási célokra szállítandó „szörplé” után a magyar kir. államvasutak összes vonalain a II. osztály helyett az A) osztály díjtételei alkalmaztassanak rovatolási útján.

Ez a díjkedvezmény szintén 1902. évi január hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb december hó végéig érvényes és épúgy, mint az erőtakarmanycikkek engedélyezett díjmérséklet, csakis a rendeltetési hely szerint illetékes és erre följogosított vármegyei, illetve vidéki gazdasági egyesület, vagy az országos magyar gazdasági egyesület, avagy a magyar mezőgazdák szövetsége által kiállított igazolványok alapján nyerhet alkalmazást.

Midőn erről az egyesületet oly hozzáadással értesíteném, hogy az erőtakarmanycikkek névű engedélyezett díjkedvezmény még a múlt évi december hó 20-án 85.731. sz. alatt kelt leiratomban, illetve az abban idézett korábbi leiratokban megállapított föltételek és módok, valamint az ugyanott körülírt igazolási eljárás mellett fog alkalmaztatni s úgy mint eddig, az előírt igazolás mellett egyes vidéki tukarmánykereskedők címére érkező erőtakarmanycikkek után is rendelkezésre fog bocsátatni, valamint, hogy a szörplé engedélyezett díjkedvezmény — *mely kizárólag csak gazdák által vehető igénybe* — szintén az egyesület által végrehajtandó ellenőrzési, illetve igazolási eljárás mellett fog alkalmaztatni, — egyben fölhatalmazom, hogy a jövő évben szállítandó szóban levő erőtakarmanycikkek és szörplé küldeményekre, az engedélyezett kedvezményes viteldijak mellett leendő szállításra jogosító igazolványokat kiszolgáltasson.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beklendendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is feliratható. A hirdetési megrendelés minden számára legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatallhoz juttatandó.

— A székely kongresszus tárgyában f. hó 16-ára Budapestre érkekezletet

hívtak egybe: Bedó Albert, Benke Gyula, Daniel Gábor, Fejér Antal, Györffy Gyula, László Mihály, Molnár József, Székely György és Ugron János orsz. képviselők. Az érkekezleten, melynek — mint hisszük — nem lehet más célja, mint hogy a kezdeményező Erd. Kárpát-Egyletnek és az az támogató Erd. Gazd. Egyletnek munkájukat megkönnyítse, az E. G. E.-et Br. Feilitzsch Arthur ig.-vál. tag és Tokaji László titkár fogják képviselni.

— **Erdélyrészi gazdatiszti egyesület.** Azt hisszük, mindazok, a kik az erdélyi rész gazdatiszti kara iránt érdeklődnek — és ki ne érdeklődnek gazdaközönségünk köréből ez iránt az illusztris, hivatását buzgón és lelkiismeretesen teljesítő kar iránt? — örömmel fogják fogadni azt a hírt, hogy a lapunk hasábjain fölvetett az az eszme, hogy hazarészeink gazdatiszti egy egyesületben tömörüljenek: közeledik a testté váláshoz. Folyó évi február hó 9-én Nagy-Enyeden fogják derék gazdatiszti egyesületüket megalakítani, melyre hisszük, hogy nagy számmal, szívükben lelkesedéssel, lelkükben tettvágygyal és alkotóvágygyal fognak megjelenni. A részletes tárgysorozat tartalmazó meghívó, valamint az alapszabálytervezet szövege már jó előbb kezükben lesz az érdekelteknek, úgy, hogy ez az alakuló gyűlés nem valami nagy kullórium lesz csak, hanem komoly, objektív tárgyalása az erdélyi gazdatiszti, az egész erdélyi mezőgazdaságot legközelebről érintő ügynek.

— **A dedrád-széplaki háziipari tanfolyam** folyó hó 5-én, 30 résztvevővel megnyitott. Ez alkalommal az Erdélyi Gazdasági Egylet képviselőjében Tokaji László titkár és Csérer Lajos gazd. szaktanár voltak jelen. A tanfolyam sikere érdekében Papp Lajos odavaló ev. ref. lelkes is buzgón tevékenykedik.

— **Az állatvizsgálat új rendje.** Darányi földmívelési miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja, hogy az állatvizsgálat rendjét megváltoztatta. Az új rendnek főbb rendelkezései a következők:

Az állatok vizsgálat céljaira való összerelése elmarad, mert ezzel a fertőzés esetei előállhatnak. Az évi lövizsgálatok föltétlenül megtartatnak, még pedig akként, hogy a községek területéhez képest megfelelő vizsgálati helyek jelöltetnek ki. A vizsgálatokra a löelővezetés nem kötelező, ha az illető szabálszerűen bejelenti, a saját udvarán költségére tartják meg a vizsgálatot. Különös figyelemmel kell megvizsgálni a magántenyészeteket, a kiadott katonalovakat, vándorcigányok, fuvarosok, házalok, kubikusok, lókupecsek és lókereskedők lovait. A többi állatfajok darabonkint való vizsgálati mértékét, irányát az dönti el, hogy az illető községek állategészségügyi állapota milyen volt a hőzelmúltban és a vizsgálat idején. Ellenben az állatoknak egyszerű, *tömegszemléletét*, mint a gazdaközönségnek csak alkalmatlanságot okozó eljárást, mint célját vesztettet az új rendelkezés — igen helyesen — mellőzi. A rendelet köteleességévé teszi az állami állatorvosnak, hogy amennyiben ragadós betegségben levő állatokat talál, tulajdonosaikat oktassák ki afelől és pedig díjtalanul, hogyan kell orvosolni. Kiterjesztik a vizsgálatot a baromfiakra, ha ragadós betegség jelentkezett. Ez esetben az állami állatorvos az egész lakosságot kioktatja ingyen a védekezési eljárásra. A lövizsgálatoknál az átöröklő szembetegségek szigorú ellenőrzésére

hívja fel a rendelet az eljáró közegeket. Az állatorvosok a vizsgálat eszközlésére körülmenyes szabályokat kaptak, ezek között kiváló fontosságu azon előbbi köteleességük, hogy a ragadós betegségek felismerésének külső tüneteire tartoznak kioktatni ingyen az előjáróságokat, pásztorokat, gazdákat. A kis existenciák érdekeinek védelmében valók mindez intézkedések, különösen az az új mód, mely a vizsgálat szabad végzését nem alterálva, a gazdaközönséget fölmentette a napjáról való tömeges állatfölhajtás köteleességétől, melyet csak a legnagyobb megalégedéssel fogadnak azok a milliók, akiket ezek a rendszabályok érdekelnek.

— **Eladó széna- és szalmakészlet.** A gazdasági tudósítók jelentése alapján *Beszterce-Naszód vármegyében*, Csépan, Ohler György úrnál 1000 mm. jó széna eladó. Ára mázsánként 2 korona 80 fillér. A legközelebbi vasútállomás Somkerék — *Udvarhelyvármegyében*, Oroszhegy és Zetelaka községekben, posta ugyanott, 800—1000 mm. széna, mmázsánként 2 kor. 40 fillér árban eladó. Felvilágosítást ad Sebestyén Mózes gazdasági tudósító Zetelakán.

— **Külföldi almakivitelünk.** A szolnokdobokavármegyei gazdasági egylet most tartott ülésén Szemmáry József, gazdasági egyleti titkár bejelentette, hogy a vármegye területéről az öszön kétszázhatvan vagon almászállított Németországba. Az első szállítmányokért 10, a későbbiekért már 32—40 koronát fizettek. Az árkülönbség oka az, hogy a termelők nem ismerik a német piacokat. Azért feliratot indítványoz Darányi földmívelésügyi miniszterhez, hogy gazdasági tudósítói révén kérjen be a külföldi almatermelésekről idején adatokat, irattassa össze azon külföldi gyümölcskereskedők nevét és lakhelyét, a kik magyar földön termelt almát vennének. Az egyesület pedig még a gyümölcsszüret előtt körlevelekben fogja föl hívni a jelzett cékeket a várható termés és minőségére. A gazdákhöz pedig az a kérelme van az egyesületnek, hogy ne bocsássák terméseiket egyszerre a piacra, mert így csak egymás árait rontják, mint ez legközelebb megtörtént.

— **A magyar nemzeti vagyon becslése.** Fellner Frigyes dr. jeles közgazdasági írónk ezen címmel érkekezlet tett közzé, melyben a nemzeti vagyon megbecslésének két főirányát ismerteti: az objektív módszert, a mely a földbirtokot, épületeket, ingókat, közlekedési eszközöket stb. veszi elsősorban figyelembe és a szubjektív módszert, a mely azt vizsgálja, hogy miképp oszlik meg ez a minőségileg különböző jószág tömeg mennyiségileg a nemzet egyes tagjai között.

Más nemzetek vagyonának megbecslésénél egyes írók a következő eredményekre jutottak: Svédország nemzeti vagyona 1885-ben Fahlbeck szerint 5944 millió korona volt. Az angol nemzeti vagyon Giffen becslése szerint 10.037 milliárd font sterlinget, vagyis 240.788 milliárd koronát képvisel Foville 1893-ban a francia nemzeti vagyont 225 milliárd frankra, tehát körülbelül 214 milliárd koronára becsülte. Az Egyesült-Államok vagyonát 1890-ben 65.037.091.197 dollárra vagyis körülbelül 325.185.455.985 koronára becsülték. Ezek után hozzáfog Fellner dr. a magyar nemzeti vagyon értékének kutatásához. Teszi ezt több módszer egybevetésével és ezek alapján jut az átlagszámokhoz. Szerinte Magyarország tiszta nemzeti vagyona 31.106.576.904 korona, mely összeg a következő tételekből áll: 1. Termőföld 15.374.732.428 korona; 2. bányák és kohók 1.639.985.200 korona; 3. épületek 4.432.774.386 korona; 4. közlekedési eszközök 3.878.156.408 kor.; 5. ingójavak 10.142.447.806 kor. és 6. külföld elleni követelések 270.447.000 korona, a mi összesen 35.738.543.228 koronát tesz. Ebből azonban levonandó a külfölddel szemben való tartozásokra 4.631.966.324 korona, úgy, hogy a tiszta nemzeti vagyon 31.106.576.904 korona. Ebből a tiszta nemzeti vagyonból az államra esik 4.144.083.798 korona vagyon; még pedig 3.529.932.016 korona

ingatlan és 614,151.782 korona ingó vagyona. A huszonhat szab. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városok tiszta vagyona 429,010.920 korona; a százhat rendezett tanácsú város tiszta vagyona 163,835.062 korona, vagyis a városok tiszta vagyona összesen 592,845.982 korona. A községek összes törzsvagyona 268,702.163 korona. Az állam, a városok és községek vagyona 5.005,631.943 korona, a mely a tiszta nemzeti vagyon 19.30 százaléka. A magyar nép összes aktív vagyonának nagysága e számításból nem látható meg. épp oly kevésbé passzívjának állapota vagy eladósodottsága. A magánosok adósságainak becslésére teljesen hiányzanak az adatok és így csak indirekte lehet következtetni. A szerző szerint az általános eladósodottság az összes cselekvő vagyonnak 25.8 százalékig; az összes dologi vagyon pénzürtékének pedig 28.9 százalékaig terjed.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Jan. 9.

Készárú mérsékelt kínálat és nagyon élénk vételkedv mellett nagyon szilárd irányzatú volt. Az árak 28.000 métermázsza forgalom mellett 15 fillérrel magasabbak. 80 kilós ára 9.70, 79 kilós ára 9.55. 78 kilós ára 9.45. 77 kilós ára 9.35 korona.

Ross is szilárdabb, az árak 5 fillérrel emelkedtek. 7.20—7.25 koronával értékesíthető.

Takarmányár pában a hangulat kellemes, az árak jól tartottak, 5.80—6.10 korona között jegyez.

Zab jobb érdeklődéssel találkozott s az árak 5 fillérrel magasabbak. Minőség szerint 7.10—7.60 koronáig jegyez.

Tengeri szilárdabb, az árak tartottak; ó áru 5.40 koronáig értékesül.

Új tengeri 4.85—4.87% koronáig ért el.

Az árak mindenütt 50 kilogrammonként értendőek.

II. Határidőüzlet.

A rendkívül szilárd készárúüzlet, kapcsolatosan a némileg szilárdabb amerikai jegyzésekkel, ma sem maradhatott hatás nélkül. Nagymérvű fedezési s véleményvásárlásokra az apríli buza 9.25 filléres kezdetjegyzeéseiről 9.33-ig emelkedett s az októberi buza is, mely cikk nagyon élénk érdeklődés tárgyát képezi, 8.55-ig jegyzett. A forgalom e mellett nagyon élénk s izgatott. de jóformán csak a buzahatáridőkre szorítkozik. A ross néhány fillérrel magasabban jegyzett, déiben azonban a tegnapi esti záró árfolyamokon jegyez ismét, a zab pláne 2 fillérrel olcsóbb s üzletnélküli. A tengeri teljesen változatlan. A készárúpiacra is nagyon szilárd volt az irányzat, az árak 10—15 fillérrel voltak magasabbak, sőt a tengeri 9 korona 50 filléres s a mal 9 korona 70 filléres legmagasabb jegyzéseket véve alapul, az emelkedés 20 fillér. Megjegyzendő azonban, hogy a forgalom ma jóval gyengébb volt a tegnapiénál s az, hogy az emelkedés gyorsasága főleg egy malom vételére vezethető vissza.

Esti záróár. Buza áprilisra 9.47—9.48 korona. — októberre 8.27—8.28 korona. — Ross áprilisra 7.56—7.57 kor. — Zab 1902. áprilisra 7.45—7.46 Tengeri 1902. májusra 5.50—5.51.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. F., B. B., K. F., Levelezőlapon beküldött kérdéseiket áttettük a monostori gazd. tanintézet tanácsadó bizottságához azzal a kéréssel, hogy válaszolják meg. — R. N., Szives ajánlatát köszönjük. Később még visszatérünk reá.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzálog-Hielbank Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alapítókéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz

1/10 kilogrammos üvegekben à 1 ko-

rona, kapható az „Erdélyi Gazda“

kiadóhivatalánál: Kolozsvártt, Deák

Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám

(I. em.) alatt.

(686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel

vagy azon felül utánvétellel!

Hirdetmény.

(785.)

A fogarasi m. kir. állami ménésbirtok raczka és cigája juhászatában 1902. év első negyedében ellés után származandó bárányok közül mintegy 230—300 darab szopós bárány a m. kir. állami ménésbirtok igazgatóságánál 1902. évi január hó 24-én d. e. 11 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján eladásra bocsátatik.

Továbbá ugyanakkor, ugyanott megtartandó zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján bérbe fog adatni a m. kir. állami ménésbirtok raczka és cigája juhászatában 1902. év első felében leellő mintegy 600 drb. anyajuhnak az 1902. évi idény alatt leendő fejése.

Úgy a bárányok megvételére, mint az anyajuhok fejésének bérletére vonatkozólag ajánlattevők sajátkezüleg irt és lepecsételt ajánlataikat 1 koronás bélyeggel 10% bánatpénzzel ellátva legkésőbb 1902. évi január hó 24-én déli 11 óráig a m. kir. állami ménésbirtok igazgatóságához Fogarasra annál is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Részletes ajánlati és eladási feltételek külön úgy a bárányok eladására, mint az anyajuhok tejelésének bérletére vonatkozólag kívánatra bárkinek küld a m. kir. ménésbirtok igazgatósága.

Budapest, 1902. január hó.

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

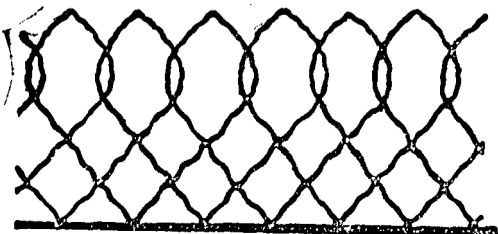
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-türlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

18985. sz. m. kir. szabadalom!

A LOVAK KEHESSÉGE ELLEN,

szarvasmarhák, sertések hizlalásánál a bizaképeség gyors fokozására, tobeneknél a tejmenyiség emelésére, gyöngye csontú, csevevess csikók és borjúk felnevelésére és erősítésére **páratlan eredménnyel használtatik** a Kutasy-féle szabadalmazott **CONCENTRAIT ALLATVÁPOR.** 5 kilós próbacsomag 7 korona bérmentve.

Tyúkszem és szümölcs ellen feltétlen biztosan és fájda-lommentesen hat a K o n c z-féle **CLAVEHYL.** Üvege k. 1.20 és k. 2. Kapható a gyógyszerárakban, K. 1.70, vagy k. 2.50 beklüdtésére (bélyegekben is) bérmentve külti a készítő: Nagysolymosi **Koncz Ármin** gyógyszerészi készítmények gyára **Székely-Udvarhelyt.** (715.)

Számítalan elismerés! Ismertetés ingyen!

A Magyar fém- és lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára KOLOZSVÁRT,

Wesselényi Miklós-utca 20. szám.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárokat, asztali és függő-lámpákat, valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszesz- és villany-csillárokat

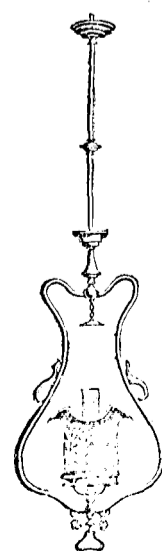
állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb.

legmérsékeltőbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai petroleum

„KIRÁLYOLAJ“ mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítottatik. (776.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest
Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

(780.)

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legököltebben

készítetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltenek.

2085—1901. szám.

Hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság 1902. évi mintegy 250 = kettőszázötven q legalább 67 klgrm. Hl. súlyu rozs szükségletének biztosítása céljából folyó évi január hó 18-án zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Az egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok — legkésőbb — fent jelzett határidőig a m. kir. állami ménegazdaság intézőségéhez **Kolozspusztá, u. p. Kolozs**, postán, ajánlottan küldendők be.

Versenytárgyaláson gazdák is résztvehetnek, ha legalább 100 q. 67 klgramm Hl. súlyu rozsszal rendelkeznek és ekkora mennyiségnek szállítására kötelezettséget vállalnak.

A rozból 100 q. a tordai, 150 q. a kolozs-karai magyar államvasuti állomásra szállítandó.

Megkeresésekre bővebb felvilágosítást ad a m. kir. állami ménegazdaság intézősége: **Kolozspusztá, u. p. Kolozs.**

(786.)

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem:

(762.)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

Általános és különleges növénytermelés.

Irta: Cserhádi Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II. kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a szerzőnél Magyar-Ovárott. Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél kimerítő tájékozást nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az Akadémia közvetlen közelében van.”

Diszes virággyázak nagy választékban 1 koronától 40 koronáig!

Mindennemű üveggár háztartási és gazdasági célokra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

722.

Az E. G. E. állandó gépkiallításának intézősége

a téli évad alatt is készséggel rendelkezésre áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

Ad. 3008—1901. sz.

HIRDETMÉNY

A kolozsvári cs. és kir. élelmezési raktár (sétatér-utca 4 sz.) 1902. január havában gazdáktól és azok egyesületeitől.

**300 métermázsa rozsot és
200 métermázsa zabot vesz.**

Az erre vonatkozó közelebbi rendelkezések az 1901. augusztus 6-i 1620. számú hirdetményben foglaltatnak.

Bővebb értesítéseket a fõntnevezett élelmezési raktár nyújt a hivatalos órák idejében.

Kolozsvár, 1901. december hó 20-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár
kezelő-bizottsága

(782. I.)

K o l o z s v á r t.

Zu No. 3008. von 1901.

KUNDMACHUNG.

Das k. und k. Militär-Verpflegs-Magazin in Kolozsvár (Sétatér-Gasse No. 4.) kauft im Monate Jänner 1902. von Grundbesitzern und deren Vereinigungen

**300 Meterzenter Roggen und
200 Meterzenter Hafer.**

Die näheren diesbezüglichen Bestimmungen enthält die Kundmachung zu No. 1620. vom 6. August 1901.

Auskünfte werden während der gewöhnlichen Amtsstunden in der Kanzlei des obgenannten Verpflegs-Magazins ertheilt.

Kolozsvár, am 20 December 1901.

(782. II.)

Von der Verwaltungs-Commission des
k. und k. Militär-Verpflegs-Magazins
K o l o z s v á r.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbéli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Ispánt keresek 500 holdas birtokba. — Csakis gyakorlati képzettséggel is bíró józanéletű, szorgalmas, erélyes gazdát alkalmazok. A ki tehenészetnél alkalmazva már volt, előnyben részesül. Oláhul kell tudjon. Bizonyítvány másolatok alábbi címre küldendők. N. Naláczy Gejza. Nagy Barcsa u. p. Cserna-Keresztur, Hunyadmegye. Ugyanott megvételre kerestetik 25 m. tavaszi búkkönyvetőmag. (777.)

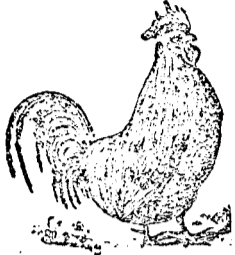
Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti, vagy ispáni állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában felnőtt, jó erdői szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bíró az erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyancsak jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magánbirtokoknál szerény feltételek mellett hűségesen és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családostól megkeresések Bocskay Antal Gyalu, Kolozsmegye cím alatt küldendők. (760.)

Kovácsnak ajánlok teljes képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különfélék.

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultordateczta 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

4 törzs Plymouth Rock tyúk

eladó.

Áruk 50 korona.

Czim a kiadóban.

(1003.)

TOKAJI

sajáttermesztésű boraimat következőleg árusítom: 1900. évi szamorodni literes üvege 160. fillér, 1896. évi szamorodni literes üvege 200 fillér, 1892. évi szamorodni literes üvege 300 fillér, 1889. évi másfél literes üvege 450 fillér, 1889. évi aszu, 3 puttonos, fél literes üvege 300 fillér, 1880. évi aszu, 4 puttonos, fél literes üvege 400 fillér. Kicsinkó Antal szőlőbirtokos Tokaj. (778.)

A nemességet érdekli:

a Magyarország Vármegyéi és Városai című országos monografiából eddig megjelent:

1. Abauj-Torna vármegye és Kassa monografiája.
2. Bihar megye és Nagyvárad monografiája.
3. Fiume és a tengerpart monografiája.
4. Nyitra vármegye és Nyitra város monografiája.
5. Szabolcs vármegye és Nyíregyháza monografiája.
6. Vas vármegye és Szombathely monografiája.

Minden egyes monografia díszkötésben 400 illusztrációval, műmellékletekkel, térképekkel, tizenhat koronáért rendelhető meg a Magyarország Vármegyéi és Városai kiadóhivatalban, Budapest, VII., Almásy-tér 2. (787.)

Az 1885. évi országos, nemkülönben az 1896. évi Milenaris kiállításon „Nagyéremet” — a Brüsseli 1897. évi és a kolozsvári kiállításon **dicséret oklevelet** — továbbá az Orsz. M. Gazd. Egylet múlt évi **komló-kiállításán** III. díjat nyert

későn érő SAAZI

fajtával

ültetett komlótelepéről a tavaszon vágandó dugványok ezért loco Homoródi pályaudvar, 24 koronával árusítom el.

U. p. Homoród-Héviz.
Id. gr. Haller János.
(784.)

(543.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készíték. Fizessek fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A címre kérem vigyázni

Telivér Poland-china

3—4, 5—6 hónapos kan és nőtény malaczkok eladók. Tudakozódások: Ordódyé Mailáth Gizella, Budapest, IV., Múzeum-körút 7. (748.)

Fajbaromfiak költőtojásaira előjegyezhetni: Plymouth, Langshan, Bráhma, Cochin, Dorking, Pekingréce 10; Emdeni lúd 40; Bronzpulyka 40 krajcár darabja. Szállítás megfelelő ládában. Kitüntetett állatoktól. „Kántorok Lapja” kiadóhivatala: Budapest I. Fehérvár-út 40. sz. (783.)

Birtokeladás.

Nográdvármegyében 1020 hold élő és holt instruktussal 130.000 forintért kastélyal tehermentesen Bővebbet: Kuchta Dániel, Tiszolcz. (767.)

Kitünő (774.)

harci kanárikat

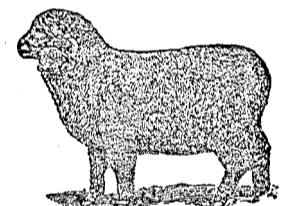
(valódi trute törzs) nappal és este lámpánál pompás énekeket küldök utánvétellel bárhova 12 napi próbaldóval. Nemtetszöt kicserelek vagy visszadom a pénzt. Kitünő tenyészképes nőtények 2-40, 3 és 4 korona. Tenyészképes him 11 kor. Budapesten november hóban tartott kiállításon kitüntetve Megrendelőnek Utasítás ingyen.

Óváry József

a budapesti kanári tenyésztők egyesületének elnöke.

Bpest, VIII., József-u. 5. sz.

Arjegyzék ingyen s bérmentve.

16 mázsa

raczka gyapjú

jutányosan

eladó.

Czim a kiadóban.
(1002.)

SIMMENTHALI űszők

megvételre keresteknek (12—15 drb)

Levélbéli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéreinek.
(1005.)

Gépszek! Most jelent meg a vizsgára előkészítő kézi könyv: Kazánfűtő 30 kr. Locomobil és eséplőről 75 kr. Két előbbi és az összes stabilgépekről 1 frt 35 kr. Esztergályosok évi könyve csavarmentet számítással 1 frt Morva Rezsónél Győr m. Medve. (768.)

Páris-Grand-Prix!

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Koncza, Alsófehém.

Kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan **edzett**, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar
igásökör,

az általános kedvelt

Oberndorfi répamag,

a Cserháti tanár által meghonosított bőtermő

Óvári répamag,

továbbá

Pekingi kacsák,
amerikai
diócsemeték,
(775.) **sorfák.**

Láng és Lovass

gépolaaj és gépszir-gyára
BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

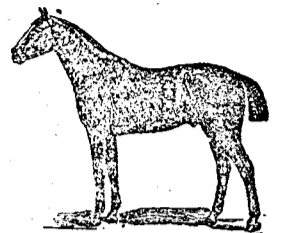
Ajánlja legjobb minőségű

gépolaaj,

hengerolaaj,

gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Eladó egy pár világos pej, 5 éves herélt, 166 cm. magas jólalott, hibanélküti és szép magatartásu

HINTÓS LÓ.

Áruk 550 frt; értekezhetni a Bátor Bálint József ur nagy-ernyei gazdasági intézőségénél, posta Sáromberke, M.-Tordamegye. (759.)

Eladó

2 drb.

Poland Kina
tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóban.
(1001.)

Szolnoknókobakamegyében egy 7—800 holdas jól felnevelt birtok bérbe adó, vagy kautioképes embernek fix adminisztrátora több évre kiadó 1902. április 1-étől kezdve. Értekezhetni Csiki Elek állattenyésztési felügyelővel Deésen. (788.)

